

KANSALAISYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 2/2022

Aika: 30.5.2022 klo 13–16

Paikka: Meritullinkatu 10, Helsinki (OKM, nh Seminarium)

Osallistujat: (x) Kristiina Kumpula, Suomen Punainen Risti (pj.)
(varajäsen suluissa) (x) toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto
VALLI ry (varapj.)

(x) yksikön päällikkö Niklas Wilhelmsson, Demokratia- ja
julkisoikeusosasto, oikeusministeriö
(-) (kehittämisen neuvos, Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö)

(-) ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto,
opetus- ja kulttuuriministeriö
(-) (suunnittelija Anssi Pirttijärvi, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto,
opetus- ja kulttuuriministeriö)

(-) kehittämisjohtaja Harri Martikainen, Hallinto- ja kehittämisosasto,
sisäministeriö
(x) (erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto,
sisäministeriö)

(-) sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto,
sosiaali- ja terveysministeriö
(x) (erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto,
sosiaali- ja terveysministeriö)

(x) työmarkkinaneuvos Tuija Oivo, Työllisyys- ja toimivat markkinat
osasto, työ- ja elinkeinoministeriö
(-) (ohjausneuvos Jussi Toppila, Ohjausyksikkö, työ- ja
elinkeinoministeriö)

(x) yksikön päällikkö Riina-Riikka Heikka, Kehityspoliittinen osasto,
ulkoministeriö
(-) (yksikön päällikön sijainen Mika Mickelsson, Viestintäosasto,
ulkoministeriö)

(-) neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto,
valtiovarainministeriö
(-) (finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon
kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

(x) lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö
(x) (erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto,
ympäristöministeriö)

(x) erityisasiantuntija Päivi Kurikka, Strategiayksikkö, Suomen Kuntaliitto
(-) (asiantuntija Eero Ylimentalo, Strategiayksikkö, Suomen Kuntaliitto)

- (-) yhteiskuntasuhteiden päällikkö Ilmari Nalbantoglu, Suomen Olympiakomitea ry
(x) (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott rf)
- (x) toiminnanjohtaja Anna Munsterhjelm, Suomen nuorisovaltuustojen kattojärjestö Allianssi ry
(x) (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)
- (x) järjestöpäällikkö Riitta Kittilä, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
(-) (sosiaalipoliittinen asiantuntija Oscar Ohliss, SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf)
- (x) pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
(x) (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)
- (x) puheenjohtaja Harri Hölttä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
(-) (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)
- (x) hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismin ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry
(x) (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)
- (x) toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry
(x) (koordinaattori Petri Öhman, Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry)
- (-) toimitusjohtaja Ulla Nord, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry
(-) (kehittämispäällikkö Hannamari Heinonen, Suomen Yrittäjät ry)
- (x) yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
(-) (toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)
- (x) toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry
(-) (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö: Liisa Männistö, oikeusministeriö
Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Kutsutut asiantuntijat: Ulla Rosenström, valtioneuvoston kanslia
Vava Lunabba, oikeusministeriö
Nevi Hautalehto, oikeusministeriö

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:02 nostaen avauspuheenvuorossaan esiin kansalaisyhteiskunnan roolin suhteessa oikeusvaltioon ja demokratiaan sekä erityisesti Ukrainan kriisin esiin nostaman kysymyksen kansalaisyhteiskunnan roolin globaalista ulottuvuudesta.

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

4. Ehdotukset KANEn strategiaksi ja viestintäsuunnitelmaksi 2022-2026 sekä päivittyvän vuosisuunnitelman pohjaksi (liitteet 4.1-4.3)

Puheenjohtaja esitteli ehdotuksen KANEn strategiaksi. Edotuksessa on pyritty käsittelemään kysymyksiä, jotka liittyvät kansalaisyhteiskunnan määrittämiseen sekä ottamaan kantaa kansalaisyhteiskunnan muuttuvaan toimintaympäristöön aj nouseviin haasteisiin. Neuvottelukunta hyväksyy strategian nelivuositain ja toimeenpantee sitä. Puheenjohtaja avasi keskustelun strategian sisällöstä.

Täydennysehdotuksina keskustelussa nostettiin esiin, että tarvittaisiin matalan kynnyksen paikkoja toteuttaa kulttuurista. Perus- ja ihmisoikeusnäkökulma on otettu hyvin huomioon. Tavoitteeksi viestinnän osalta ehdotettiin lisättävän aktiivinen vuorovaikutus järjestökentän ja sidosryhmien kanssa. Eriarvoistumista toivottiin sanoitettavan myös ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyen, erityishuomio haavoittuvissa ryhmissä. Yhdenvertaisuussuunnittelua ehdotettiin kuvattavan järjestöjen resilienssiä vahvistavana voimavarana, ja sektoroitunutta kuulemista uhkana yhdenvertaisuudelle.

Päätettiin lisätä osallistumisen kasautumista käsittelevän osion yhteyteen kappale tavoitteesta yhdenvertaisen osallistumisen mahdollistamisesta rakenteellisella muutoksella. Ehdotettiin tässä käsiteltävän myös osaamisen kasautumista kansalaisyhteiskuntaosaamisen opetussuunnitelmatyöhön tuomisen ja koulu yhteistyön sekä järjestöjen osaamisen tunnistamisen kautta.

Sihteeristö esitteli ehdotuksen KANEn viestintästrategiaksi ja puheenjohtaja avasi keskustelun sen sisällöstä.

Ehdotettiin yhdenvertaisuuden edistämiseksi selkokielisten versioiden tuottamista teksteistä kansalaisviestinnässä ja KANEn tilaisuuksien järjestämistä muuallakin Suomessa kuin Helsingissä. Nostettiin esiin, että jotta

tviitit ja tiedotteet tavoittavat pieniäkin toimijoita, jäsenistön tulee osallistua niiden jakamiseen.

Pohdittiin myös sarjakuvan pilotointia kuvallisen kerronnan keinona ja esitettiin avointa kirjausta julkaisukielten kohdalle. Puheenjohtaja muistutti neuvottelukunnan resurssien niukkuudesta.

Strategia ja viestintäsuunnitelma hyväksyttiin ehdotetuilla muutoksilla.

Sihteeristö esitteli vuosisuunnitelman ja puheenjohtaja avasi keskustelun sen sisällöstä. Vuosisuunnitelma hyväksyttiin muutoksitta.

5. Tulevaan hallituskauteen valmistautuminen ja ministeriöiden tulevaisuuskatsausvalmistelu klo 14–15

Kuultiin alustukset valtioneuvoston kanslian johtavalta asiantuntijalta Ulla Rosenströmiltä ja oikeusministeriön johdon tuen yksikön päällikkö Vava Lunabbalta. Keskusteltiin niistä sekä muiden ministeriöiden tulevaisuuskatsauksista demokratian, osallisuuden ja kansalaistoiminnan näkökulmasta. Keskusteltiin myös tulevaisuuskatsausten sekä kansalaisyhteiskuntapolitiikan edistämisen välisistä yhtymäkohdista.

Rosenström esitteli ministeriöiden tulevaisuuskatsausprosessia ja kertoi, että tulevaisuuskatsauksien julkaisu siirtyy syksylle. Lunabba esitteli oikeusministeriön tulevaisuuskatsausvalmistelussa esille tulleita teemoja, ja kertoi, että 17.–18.8.2022 aiheesta järjestetään sidosryhmäkuuleminen, johon KANEn jäsenistökin kutsutaan. Lunabba arvioi erityisesti tulevaisuuskatsauksen kolmannen, demokraattisen yhteiskunnan muutoksiin sopeutumista käsittelevän osion olevan substanssiltaan kiinnostava KANElle ja kehotti tarkastelemaan, onko sen toinen, kansalaisyhteiskunnan elinvoimaisuutta käsittelevä alakohta linjassa KANEn strategian kanssa.

Sihteeristö ehdotti keskeneräistä tulevaisuuskatsausta kommentoitavaksi jo ennen kuulemistilaisuutta. Sovittiin, että jäsenistön kommentoinnin takaraja on 13.6.

Leena Seitovirta esitteli sisäministeriön tulevaisuuskatsausluonnosta ja nosti KANElle kiinnostavimmiksi kohdiksi kolmannen, maahanmuuttopolitiikkaa, osallisuutta ja rasismia käsittelevän kohdan ja neljännen, luottamus pääomaa käsittelevän kohdan.

Tuija Oivo esitteli työ- ja elinkeinoministeriön tulevaisuuskatsausvalmistelua ja kertoi sen käsittelevän mm. työllisyyden, hyvinvoinnin ja osallisuuden kysymyksiä. Maahanmuuttoa ja osaamista sekä osatyökykyisten, vammaisten ja työelämän ulkopuolella olevien työelämään integroitumisen mahdollisuuksia käsittelevästä tulevaisuuskatsauksesta voisi olla ainesta myös KANEn hallitusohjelmatyöhön.

Markus Seppelin esitteli sosiaali- ja terveysministeriön tulevaisuuskatsaustyötä ja kertoi sen käsittelevän mm. hyvinvointia ja eriarvoistumisen ehkäisyä sekä sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä.

Johanna Korpi esitteli ympäristöministeriön tulevaisuuskatsausta ja kertoi sen sisältävän KANEn kannalta kiinnostavat kolmannen, elinympäristöä ja lähiluontoa käsittelevän kohdan sekä neljännen, vihreää siirtymää käsittelevän kohdan.

Keskustelussa nostettiin esiin kysymys lasten ja nuorten roolista tulevaisuustyössä ja heidän tulevaisuususkonsa merkityksestä kansalaisyhteiskunnalle.

6. Ajankohtaiset ja muut asiat (liitteet 6.1-6.2)

- Työvaliokunnan jäsenten ja työryhmäjäsenten esittäytyminen
Sihteeristö esitteli työvaliokunnan kokoonpanon, josta oltiin päätetty sähköpostimenettelyllä.
- Eduskuntavaali- ja hallitusohjelmatavoitetöryhmän nimeäminen ja toimeksianto
Puheenjohtaja esitteli ehdotuksen KANEn eduskuntavaali- ja hallitusohjelmatavoitetöryhmän perustamiseksi. Työryhmään pyydetään ilmoittautumisia 3.6. mennessä. Edustaja voi olla myös muu kuin neuvottelukunnan jäsen KANEn jäsenorganisaatiosta. Rosa Meriläinen ja Johanna Korpi ilmoittautuivat työryhmän jäseniksi.
- KANEn keskustelutilaisuus järjestöjen autonomiasta 16.6.2022
Sihteeristö esitteli tilaisuuden ohjelman.
- Valtioneuvoston demokratiapoliittisen periaatepäätöksen valmistelun eteneminen
Sihteeristö kertoi, että neuvottelukuntien kuulemisessa esille tulleet kommentit on käsitelty ja periaatepäätös lähtee lausuntokierrokselle juhannuksen aikaan. Sihteeristö toi esiin myös sen, että se ei voi olla sisällöllisessä vastuussa KANEn periaatepäätöstä koskevan lausunnon valmistelussa, sillä se on ollut vastuussa tekstin laatimisesta. Puheenjohtajan mukaan elokuun loppuun mennessä sihteeristöstä erillinen ryhmä neuvottelukunnan jäseniä kommentoi periaatepäätöstä.
- Muut mahdolliset ilmoitusasiat
Sihteeristö kertoi tulevasta Kansalaisjärjestöakatemian suunnittelukokouksesta 31.5. ja kysyi KANEn toiveita kokouksessa käsiteltäviksi teemoiksi. Puheenjohtaja ehdotti tilaisuuteen osallistujille, että siiloutuneen keskustelun kulttuurista kansalaisyhteiskunnan osana voisi ottaa puheeksi.

7. Seuraavat kokoukset

26.9.2022 klo 13–16
15.11.2022 klo 13–16

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:14.